

Publiek kader InnovationQuarter

Juni 2024

Gemeente
Rotterdam

Algemeen

Doel van het publiek kader is om in één handzaam document terug te vinden welke Rotterdamse publieke belangen worden geborgd door de deelneming, hoe de gemeente haar aandeelhoudersbevoegdheden inzet om deze belangen te borgen en hoe de gemeente Rotterdam beoordeelt of de deelneming hierin effectief opereert. In het publiek kader komt informatie uit diverse documenten bij elkaar. De informatie is dus niet nieuw.

Doel

Dit document legt primair vast welke publieke belangen worden geborgd met het Rotterdams aandeelhouderschap in de regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter bv; dit is het vertrekpunt voor overheidsingrijpen. Verder beschrijft dit kader hoe de gemeente het aandeelhouderschap gebruikt om deze belangen te borgen en langs welke maatstaven de prestaties op dit vlak worden beoordeeld.

InnovationQuarter is de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor het provinciale gebied van Zuid-Holland. De organisatie bestaat inmiddels tien jaar en sinds de oprichting is de missie om de economische structuur van de regio duurzaam te versterken en het innovatief vermogen van Zuid-Holland te ontsluiten. Hierbij streeft de ontwikkelingsmaatschappij zowel directe economische impact voor de regio als strategisch economische en maatschappelijke impact na. InnovationQuarter voert deze missie tezamen met andere stakeholders in de regio uit, zoals bedrijven, overheden en kennis- en onderwijsinstellingen.

Structuur InnovationQuarter

InnovationQuarter is een besloten vennootschap. InnovationQuarter is privaatrechtelijk georganiseerd, maar publiek gefinancierd. Alle aandeelhouders (en overige financiers) zijn publiekrechtelijke instellingen. Er zijn 13 aandeelhouders, waarvan het ministerie van Economische Zaken en de provincie Zuid-Holland de grootste zijn. De gemeente Rotterdam houdt 8,5% van de aandelen.

InnovationQuarter is op haar beurt 100% eigenaar van de Participatiemaatschappij InnovationQuarter B.V. (voorts “InnovationQuarter Capital”). InnovationQuarter Capital (het participatiebedrijf) stimuleert de innovatie door kapitaal en leningen te verstrekken aan startende en snelgroeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische vernieuwing.

Publieke taak en belang

Definitie maatschappelijk en publiek belang

Voor een maatschappelijk belang hanteert de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) de volgende definitie: *“Belangen zijn maatschappelijke belangen als hun behartiging voor de samenleving als geheel gewenst is.”* Voor de behartiging van veel maatschappelijke belangen is echter geen overheid nodig.

Voor het publieke belang heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) de volgende definitie: *“Er is sprake van een publiek belang indien de overheid zich de behartiging van een maatschappelijk belang aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt.”*

Bovenstaande definitie wijst erop dat de overheid zich het belang aantrekt, maar schrijft niet voor hoe de overheid (eind)verantwoordelijkheid neemt. Dat kan op verschillende manieren. Dit hangt ook af van in welke mate marktpartijen zelf de juiste zaken doen (of juist niet). Soms is er voldoende bijsturing mogelijk door als overheid regels te stellen (wet- en regelgeving), bijvoorbeeld wetgeving voor financiële markten. Soms is het nodig dat de overheid zelf taken op zich neemt of taken organiseert in een private rechtsvorm waarin de overheid zeggenschap heeft.

Maatschappelijk belang

Het maatschappelijk belang is een veerkrachtige en toekomstbestendige Rotterdamse economie. Hiermee wordt bijgedragen aan de (brede) welvaart van de Rotterdamse bevolking. Marktpartijen, waaronder het bedrijfsleven, geven hier invulling aan. Maatschappelijke vraagstukken op het gebied van voeding, klimaat, gezondheid, veiligheid en energie hebben baat bij innovatieve ondernemers die kunnen en willen investeren in vernieuwing.

Publiek belang

Toch is een rol vanuit de overheid gewenst voor bovenstaand maatschappelijk belang, omdat sommige taken die hieraan bijdragen niet worden opgepakt door de markt. Denk hierbij aan het verbinden van partijen in de “triple helix” (kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid) ten behoeve van het stimuleren van innovatie en het risicovol financieren van innovatieve bedrijven als er nog geen volledig ontwikkeld product is. Het gaat ook om de marketing t.b.v. profilering van onze regio en acquisitie van internationale bedrijvigheid die de structuur van de Rotterdamse economie versterken.

We spreken daartoe over een publiek belang, waarbij InnovationQuarter als instrument wordt ingezet. Door de inzet wordt het duurzaam verdienvermogen van Zuid-Holland vergroot en worden bedrijven in staat gesteld een stevigere bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en daarmee aan een veerkrachtige en toekomstbestendige Rotterdamse economie. Denk hierbij aan het verbeteren van de (inter)nationale concurrentiepositie van Rotterdam, het verbeteren van het vestigingsklimaat

voor bedrijven en het versterken van het innovatief vermogen in de regio – dit zijn allen thema's waarop InnovationQuarter zich inspannt en waar Rotterdam als stad profijt van heeft.

Publieke taak

De publieke taak en daarmee missie van InnovationQuarter is het duurzaam versterken van de economische structuur van de regio en het ontsluiten van het innovatief vermogen van Zuid-Holland om te zorgen voor een slimmer, gezonder en duurzamer Zuid-Holland. Dit doet zij door het innovatieve mkb te ondersteunen bij het versneld ontwikkelen en vermarkten van technologische oplossingen die daaraan bijdragen.

Dit bereikt InnovationQuarter door het uitvoeren van drie kerntaken:

- Investeren: Stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland door het structureren en organiseren van de toegang tot het financieringsinstrumentarium ten behoeve van startende en snelgroeiende innovatieve technologiebedrijven en projecten
- Internationaliseren: Stroomlijning van de organisatie van de internationale marketing en acquisitie voor Zuid-Holland en versterking van de internationale concurrentiepositie door een heldere positionering en profilering van de regio en bundeling van expertise, netwerken en financiële middelen
- Innoveren: Stimuleren en faciliteren van ontwikkeling en innovatie door het verbinden van partijen in de triple helix (bedrijven, overheden, kennisinstellingen) voor economische structuurversterking en verbetering van het vestigingsklimaat voor jonge technologiebedrijven door actieve ondersteuning.

Subsidiariteits- & territoriumbeginsel en borging publieke belangen

Subsidiariteitsbeginsel en territoriumbeginsel

In het Beleidskader verbonden partijen en governance relaties 2022-2026 is beschreven dat, in de afweging van de gemeente om te bepalen of zij een rol dient te vervullen bij de borging van het publieke belang, moet worden voldaan aan de voorwaarden van het territoriumsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel.

Het territoriumsbeginsel schrijft voor dat er alleen sprake is van een Rotterdams publiek belang als dit belang grotendeels gericht is op het Rotterdamse grondgebied of in het belang is van de Rotterdamse bevolking. Het werkgebied van InnovationQuarter strekt zich uit over het gehele gebied van de provincie Zuid-Holland, inclusief dus de gemeente Rotterdam. Ook de Rotterdamse bevolking is hiermee gediend. De dienstverlening van InnovationQuarter richt zich namelijk ook op Rotterdamse bedrijven. Het Rotterdamse bedrijfsleven opereert daarnaast ook buiten de gemeentegrenzen en neemt deel aan waardeketens in de provincie via toeleveranciers, klanten of andere intermediaire partijen. Rotterdamse bedrijven zijn er daarom bij gebaat dat het Zuid-Hollandse bedrijfsleven als geheel wordt versterkt door de publieke taken van InnovationQuarter.

Het subsidiariteitsbeginsel betreft het principe dat een centrale of hogere instantie niet doet wat door een lagere instantie gedaan kan worden. Door de taken op provinciaal niveau uit te voeren worden verschillende schaalvoordelen behaald. Op deze manier zijn namelijk expertise, netwerken en financiële middelen uit de hele provincie gebundeld, waardoor het Rotterdamse bedrijfsleven nog beter bediend wordt.

Visie op borging publieke belangen

Door het zijn van aandeelhouder borgt de gemeente de publieke belangen die gemoeid zijn met InnovationQuarter op verschillende wijzen. Naast dat de gemeente uit hoofde van haar aandeelhoudersrol frequent en regulier overleg heeft met de organisatie, heeft de gemeente ook bevoegdheden als aandeelhouder die in de statuten zijn vastgelegd. Het aandeelhouderschap is daarmee een belangrijk middel voor de gemeente omtrent de borging van de publieke belangen. Zo heeft de gemeente als aandeelhouder de mogelijkheid om te sturen op hoofdlijnen – denk hierbij o.a. aan het goedkeuren van benoemingen van het bestuur en de Raad van Commissarissen, het vaststellen van de jaarrekening en het goedkeuren van investeringen boven bepaalde drempelbedragen.

Naast deze aandeelhoudersband heeft de gemeente ook nog op andere wijze een relatie met InnovationQuarter voor de borging van de publieke belangen. Zo is er de jaarlijkse exploitatiebijdrage, waardoor de gemeente Rotterdam betrokken is bij de opstelling van de jaarplannen. Hierdoor kan de gemeente aan de voorkant meesturen op de kaders die InnovationQuarter hanteert bij de uitvoering van haar taken. Daarnaast zijn de gemeente Rotterdam en IQ ook nauw verbonden omdat de organisatie de fondsbeheerder is voor het Energietransitiefonds-Rotterdam (ETFR).

Prestatie-indicatoren

De onderstaande prestatie-indicatoren (PI's) dienen als graadmeter in hoeverre InnovationQuarter presteert conform verwachting en doelstelling op de voor Rotterdam relevante publieke belangen.

Samen met de medeaandeelhouders zijn meerdere indicatoren geïdentificeerd. Hierbij moet opgemerkt worden dat deze voor het gehele doelgebied van de organisatie (Zuid-Holland) gelden. In de jaarverslagen wordt op vaste basis over deze indicatoren gerapporteerd; hierover gaat gemeente Rotterdam, samen met de medeaandeelhouders, tijdens de aandeelhoudersvergadering in gesprek met InnovationQuarter. Zo wordt bijgehouden of InnovationQuarter de gestelde doelen daadwerkelijk realiseert.

Onderwerp	PI
Innoveren	Aantal innovatieprojecten
Innoveren	Uitgelokte investeringen (mln. €)
Innoveren	Aantal geholpen organisaties
Innoveren	Venture development projecten ¹
Internationaliseren	Aantal bedrijven geland
Internationaliseren	Investeringsvolume
Internationaliseren	Aantal arbeidsplaatsen
Internationaliseren	Investor Relations-bezoeken ²
Internationaliseren	Strategische marktbewerking ³
Internationaliseren	Meerdaagse activiteiten, missies of beursbezoeken
Internationaliseren	Activiteiten voor handelsbevordering
Internationaliseren	Deelname bedrijven aan missies
Internationaliseren	Trade Relations gesprekken ⁴
Investeren	Nieuwe investeringen
Investeren	Instroom leads
Investeren	Verstrekke financiering

¹ Venture development is de op maat gemaakte ondersteuning van een innovatief bedrijf, voor de verschillende levensfasen waarin deze zich kan bevinden.

² Dit betreft het accountmanagement dat InnovationQuarter uitvoert bij internationale bedrijven om signalen te verzamelen over hun activiteiten en het ondernemers- en vestigingsklimaat.

³ Toename of afname van het aantal strategische marktbewerkingen, wat betekent de structurele programmering op kansrijke markten en/of specifieke thema/markt combinaties om bedrijven structurele programmering aan te bieden.

⁴ Gesprekken met ondernemers die internationaal georiënteerd zijn. Het aantal bezoeken aan bedrijven die gevestigd zijn in de regio.